

ДІЛО

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринка 18, II. пав.
Конт. почт. шл. 26.726
Адреса тел.: „Діло—Львів“.
Число телефону 566.
Рукописи редакції не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно 5— К.
квартально 15— „
піврічно 28— „
річно 50— „
у Львові (без доставки):
місячно 4— К.
квартально 12— „
піврічно 22— „
річно 44— „
в Німеччині:
місячно 20— М.
річно 60— „
За зам.-дроси вквітати ся 50 с.

Ціна оголошень:
Реклама в першому номері
за 100 слів коштує 100 с., в наступних
1 К. в день. За довгі оголошення
ціна змінюється відповідно. Замовлення
приймає редакція. Замовлення на довгі
оголошення приймає редакція.
Одні оголошення вквітати ся
у Львові 16 с.
на провінції 20 с.

Видавничий Осілик „Діло“

Начальний редактор: Д-р Василь Ланейко.

Перед важними змінами.

Київ, 28. вересня 1918.

Багато повзак узавус на те, що в Києві будуть важкі політичні зміни, які можуть вплинути на внутрішню і міжнародну становище української держави. На сьогодні ходять по Києві чимало чуток, історичні казіві дуже чудних — до чуток про відставку проголошення України королівством. Однак нова чутоків немає сумніву, що такі важкі зміни приготуються. Передача влади в українській націоналістичній демократичній місці. Лявогубівська „перекладська“ змін зробився зовсім новий, „перекладська“ зміни зробився зовсім новий, а зміни і ті ж. міністри, котрі не мають про можливість здержання московської влади на правах мови державної. Далі багато чуток слідує про те, що в Києві буде скликаний український тимчасовий сейм — історично зложеної з представників громадських і військових організацій.

Ще й інші важкі річи мають готуватися. Річи з остворенням української армії вони рішучо вплинуть на скріплення внутрішнього і міжнародного становища України.

Україна і Швайцарія.

(П. Б.) Львівна, 18. вересня 1918.

Дня 16. с. м. д-р Лукасевич одержав у Берні відповідь швайцарської союзної ради. Висока союзна рада — сказано там — з дуже великим задоволенням дізналася про бажання українського правительства увійти в зносини з швайцарською федерацією. З господарського боку Швайцарія заловна від заграниці і річ передка, що вона хоче збільшити круг своїх торговельних зносин. Однак відомі причини не дозволяють Союзній Раді в сій хвилі надати рішучий характер сій зносинам. Проте швайцарське правительство прийме українське повстанство в Швайцарії.

Президентом консулам України в Львові назначений п. Ежен Бачинський.

Нині д-р Лукасевич відвідав тутешнє Українське бюро і розмовляв з чільними представниками української колонії в Швайцарії.

„Ув'язнення УСС.“

Київ, 28. вересня 1918.

Треба спростувати неправду в своїй суті місти про ув'язнення Німців штабу української армії в Києві. Прихід чутоків сий дано українським, вершинним свідченням першого німецького команданта у Києві. Казарму, яку займали тепер УСС, в Києві, заступували свого часу Чехо-Словаки. Хтось доніс про се армійським німецьким офіцерам з тим, що в казармах сий нібито єть поховані акти чи переклади Чехо-Словаків. Еваргійні Німці в ту мить вступили на казарму і арештували всякого, хто там настав. Так почалася в німецькій „долові“ частина українських офіцерів УСС. Однак справа швидко висвітлювалася. На інтерв'ю полковника п. Ковчальця „полоненик“ УСС, а команда німецька перепросила штаб УСС за своєю помилку.

Капітуляція Болгарії.

Заключення завішення зброї й прийняття всіх антантських умов в боку Болгарії.

(Тиб. Урядово). Париж, 30. вересня.

Вчора у вечері в Союзі підписали завішення зброї з Болгарією головнокомандуючий генерал Франше д' Есперай і болгарські делегати, що прийняли всі умови, постановлені начальною командою. Сячено ворожі кроки. Генерал Франше д' Есперай одержав указівку негайно приступити до переведення умов завішення зброї.

Болгарське урядове повідомлення.

СОФІЯ (Болг. Тел. Аг.) 30. вересня. Вчора 29. вересня пізно вночі підписали завішення зброї болгарські делегати й головнокомандуючий союзуєцької сїдньої армії. Видано приказ спійняти на цілім фронті мілітарні операції. В сій хвилі, коли вже спійняно ворожі кроки, виходить поклик до болгарської нації зберігти спокій і порядок, щоб правительство могло довершити діло миру. Кероткий час ділить нас від дня остаточного миру. Розводиться про те, щоб руководитися виключно почуванням гарячої любові до Болгарії.

В обороні української землі.

Щиреччина.

Заводжеле на день 22. вересня віче в Щирці не відбулося задля заборони львівського старости. Місто віча відбулися довірочні збори при участі около 1000 учасників. Наряди отворив голова щирецької політичної організації о. Кость Біліньський. Політичний реферат вголосив пєсед д-р Володимир Бачинський, потім збори ухвалили сїдууючі революції:

1. Жадємо безрозумелного затвердження і виконання барестейського шира в цілій основі.
2. Протестуємо проти наміру Поляків, щоб загартати Холмщину, Підляшє і сїдну Галичину.
3. Демітаємося водїлу Галичини і сполуки

усїх українських областей в один коронний край в окремих сеймом, намісником і окремою адміністрацією.

4. Шлемо привіт українській державі, бажаючи їй повної самостійності і сполуки усїх українських земель.

5. Одобряємо перехід українських послів до опозиції і визнаємо У. П. Р., щоби витривала в рішучій і витривалій опозиції до теперішнього правительства так довго, доки не будуть сповнені домагання українського народу в Галичині.

По обговоренню деяких економічних справ, при чім серед дискусії жалувалися селяни на несправедливі ревізії збіжжя, та на лихо і сторонничо ведену відбудову, закрав голова збори.

Зруйнований повіт.

Товмач, 28. вересня 1918.

Тутешня філія „Сільського Господаря“ влучила 25. с. м. міністерській комісії ось такий меморіал:

Рільничє населення товмачького повіта потерило величезні шкоди наслідком війни. Кільканаціять громад зовсім спалених і знищених, а кількадесят значно ршкочженних. Наслідком боєвих ділій в 1915 і 1916 роках знищено цілий повіт ґрунтовно. Ворожі війська вєрабували живий інвентар ґрунтовно, забрели все, що дялося забрати. В дїяни 1916 наслідком відвороту нашої армії вєзакуювано вєро роґату худобу і всі коні з возами, так що в цілія повіті лишилося зєвядво кількасот коней, а майже ані одного вола.

Кількадесят ґражд вєзакуювано зовсім, а з ціліяго повіта вєзакуювано всі мудия від 14—55 року життя.

По вєзвоті наших властей в серпни 1917 р. зєстали вони одну велику руїну в цілому повіті.

Вєзакуювана людїєть вернула зівною осеню 1917 р.

Пожкочовані думанє, що власти, покинувані до гошви рай, вєзодївших війною населенню, зайдуться зєвяденим рїльничєм населеннєм і доложать всіх зусиль, щоби воно могло загосподаритися і урочкомати сєбї зєвядені рїльничє господарствє.

Тєчасом вєзведенє зовсім завалося в нїдїях.

1. Відбудова зєвядених громад поступєє дуже пнїєво. Щє вєзєдє, будїєльєна Експозитурє в Товмачє вєзєдє з ціліям вєзєдєннєм нєд відбудовєю і робить все можливє, щоби бєздомїєй людїєтє дєтє дах над головою, єднєк вона не має нє вєртєтє від краєвої Централї для господарської відбудови Галичини. Нє одержує майже нїєкого матерїєлу, вєзвєдїєтє виллєчуєтьє дуже поводї, реклямації сїльських профєсїєнїстїв майже зовсім не узгяднїєтьєся, таґєв і возів для вєзєвєннє матерїєлїв не доста-

вляєтьєся, так що всі зусильє будїєльєної Експозитурї не приєзєтє бажаних успїєвє в відбудовї зєвядених громад.

Реклямації сїльських профєсїєнїстїв відкїдєтьєся по кількєнаціятьєох мїєзєцєх, а полнїєнї жїнкї і дїтє не в сїлї хїбє відбудувєтє нєвїть єдноґо будїєку.

II. Відбудова рїльничєства не зробила ані єдноґо кроку наперед. 1) Брак робочих мужєських сил: вєзєзакуюване в половнїє 1916 року мужєсьє рїльничє населеннє, нєвїть нєвїдїєне до військєвої службї, досї не поверєло домїв.

Нєвїть бїльшї сєлїєнськї господарствє не одержали ані єдної мужєськє сили до роботи, бо вєнесєні реклямації не узгяднїєтьєся, а узгяднєних реклямації не виконувєтьєся, бо вїєреклямацїєних господарїв не відпускїєють до дому і воно по єтєпнїх віддїєлєх вєзєлєтьєся.

Нєслідком браку робочих мужєських сил вєлїєка частє сєлїєнськїх ґрунтїв лєжїть нєуправлєнєнє, а вєлїєка посїєлєстє з двох третїх частєх лєжїть облоґом.

2) Брак зєвєрїєдїв господарських. Армії свої і чужї забрєли з повїта всі вози, а повнїєцїєлї всі вєрочї зєвєрїєдїє господарські.

Рїльничє населєннє в розпнїє.

Вєно вєзодїєнуєтьєся о вози, плуги і нїєшї зєвєрїєдїє в філії „Сїльського Господаря“ в Товмачє і в рїльничїєй Експозитурї п. к. наміснїєтвє в Товмачє.

Зґолошєно:

В Фїлії „Сїльського Господаря“ в Товмачє 488 возів, 40 сїчкарєнь, 9 мнїєкїв, 14 борїєв, понад 600 плугїєв і прочїх зєвєрїєдїє.

щоб уя одержати пояснення з боку міністра оборонних справ.

Вісім літ мало змінилося становище партій до правління. Українці є в оловній. Німецькі партії занепокоєні правительством плям конституції для країн корони Вячеслава, а вони того серед даних обставин не можуть взяти участі в коаліційнім кабінеті, бо він був би звернений проти Німців. Чехи й південні Словяки стоять далі на негативнім становищі. Слов'яки ведуть переговори. Дня 29. вересня відбулася спільна конференція німецькою, польською і чеською соціал-демократичних партійних представників, що мала на цілі установаити одностайну тактику цих партій. Наряди ведуться дивні.

Президент міністр в Гуссарек конференції 30. вересня в провідниках партій. Обговорюючи справу новий німецького міністерства, одначе ні славянські ні німецькі партії не похочуть того.

Австрійський парламент займається миротворчою сторою гр. Буяни й актуальними політичними справами. Крім того на дивнім порядку розводиться багато господарських питань.

Новий статут краєвої адміністраційної комісії Чехії.

ВІДЕНЬ (Ткб.). Денник краєвих законів королівства Чехії стосовно зміненій наслідком імперського розпорядку статуту краєвої адміністраційної комісії королівства Чехії. Ця комісія має бути зложена на підставі національної рівноправності. По новому статуту до кожної має увійти двоє засідувальців президента, які не погоджувати муть більше своїх справ на загальних колегіальних нарадах, але на повних збораннях і в двох відділах: чеським і німецьким. Кожен відділ складається з одного засідувальця президента, чотирьох членів та двоє наступників і має вести наряди та рішення самостійно, незалежно від інших відділів. Усіх урядових назначить імператор, а територіальний обов'язок їх діяння буде примінятися відповідно до розпорядку з мая 1918 р. про утворення округів. Пенсійному зібранню зрім справ, які терміново території Праги й околиці, оже території, в якій має утворитися велика Прага, не будуть усі ці справи, що торкаються території повітів Будейовиці, Пільно, а також діяльність тих повітових представниць, обов'язок яких не обіймає виключно одного відділу.

Під рішечим оглядом повним зборам застосовано всі спільні справи, а обов'язком відділів є погоджувати ті завади, що торкаються виключно інтересів території одного відділу або котрі передані до погодження відділам кожні зборання, а передовсім справи повітових громад і представниць, шкіл і краєвої культури. Відділи мають право самостійно ухвалювати бюджет що до всіх доходів і видачків своєї території. Бюджет спільних краєвих справ ухвалює спільне зібрання. Ці окремі бюджетні проєкти, разом зложені, утворюють краєвий бюджет, який на повнім зборанню можна тільки в унімім рішеннях, коли воно на це погодиться. Австрійський краєвий бюджет на спільнім засіданню можна тільки або ухвалити або відкинути. У випадку повного зібрання предкладає голова кожній імператору до санкції.

Перший головний краєвий бюджет має бути ухвалений на 1919 рік. До комплексу головних зборань потрібна присутність бодай трьох членів з кожного відділу. Ухвали западають більшістю голосів. Голова бере участь в голосуванні. Президент має присутність тільки ухвали повного зібрання, але також ухвали відділів. Ухвали краєвої комісії предкладає імператору президент комісії за посередництвом міністра.

Цією тих розпорядків є проба зменшення адміністративних тертя в публічнім життю через реформу адміністрації та промисловий шляху до мирних відносин в чеським королівстві.

В Італії і Альбанії.

ВІДЕНЬ, 30. вересня 1918 (Ткб.) Урядово: На італійським фронті одинадцять успішних операцій підприняли. Завдяки на захід від озера Охрид, з огляду на болгарським фронті, після мілітарних боїв оволоділи ми повн територію.

Вистава „Артистичної Горстки“ і „Пресової Комісії“ У. С. С. Щоденно від 15. вересня до 15. жовтня. — Національний Музей, Мохнатського 40. Вступ 2 К. 1 К. 565 2-6

Війська антанти посуваються.

Німецьке північне крило в небезпеці — Переміщення Cambrai здобути. — Wytchaele упало.

БЕРЛІН, 30. вересня 1918. (Ткб.) Урядово. Тому, що неприятель 27. с. м. продерся в наші становища, мусім ми уступити на правім крилі нашого фронту поза Навігате. На лівім крилі опорожили ми вкнутий відтиск Wytchaele. Неприятельські наступи на міст-нок Навігате і на становища Zotten—Rochebacke ми відперли. Між Raschendaele і Bessiere вдерся неприятель до Moorstele і Dadicaede. Там адержали ми його. Неприятель здобув в завзятім бою переміщення Camorae, Neuville і Camisurpe. Ми тримаємося на західнім кінці міста. На південь від Mascoing неприятель випер нас з відтинку каналу Maaninges—Stevacour. З рівною силою вступав неприятель на наш фронт від Conqueieu аж на південь від Be-leuglise, Villers і Quislain та інші місцеві точки відбили ми спять. Між Bellincourt і Bellenglise посувався неприятель через канал: Ми його адержали на лівій: північній рубері Bellincourt — західній рубері Jouscour—Lescourt. Наші полки, які відперли всі наступи на північ від Orcourt, мусім ввечером стягнути своє крило до Leocourt. Англії свої місцеві успіхи сплатили великими, тяжкими втратами.

На нашій новій становища коло Oatm і каналу Esbe наступав неприятель сильно. В успішних боротьбах взяли ми полонених. Французи вели дивні свої загальні наступи між Suipres і Esnoю, Американці проти східного кінця Argon в і між Argonами і Мовсю. Далеше на схід, Maure і Ardeui лишилися в руках неприятеля.

Ввечером: Нові боротьби під Урета. На загальній бої між Cambrai і St. Quatm. Англії наступ туг заломився. В Шампанії і між Argonами і Мовсю відперли ми загальні наступи Французів і Американців.

Англіїське повідомлення.

Англіїське повідомлення з 28. с. м. подє, що Англіїці заняли незвичайно сильно збудовані оборонні становища вкочини горба Wailisi і обсадили Conquesourt. Баталіон полку кн. Велінгтона вимусив перехід через канал Скальди до Макоуінг і завів в німецьких оборонних становищах. Західній берег каналу очистили Англіїці на північ аж до ліса Tafelle. Заняли Nouvelles коло Скальди, Comaig і Fontaine Notre Dame. На північ від шляху Агас — Cambrai внаслідок і англіїські війська посуваються все наперед в напрямі східнім і північнім. Дивілія маринарки і Канадії борються в області на південь від Cambrai. В протязу двох днів взяли ми 20.000 амисонних і 300 гармат.

Бельгійське повідомлення.

Бельгійське повідомлення з 28. с. м. подє, що Бельгійці заняли всі точки операції і оборонні місця першого неприятельського становища, обсадили майже цілий німецький відтиск під лісом Houthoult, сильно укріплений за останні чотири роки, та цілу область аж до дині, що веде через місцевости Women Broadruke. Посуваються ввагалі до шість кілометрів.

Офензива в Палестині.

Турецьке повідомлення подє, що в Палестині Англіїці посуваються далше по обох боках залізничі Дегга — Дамаск. Після англіїського повідомлення до 27. с. м. взяли Англіїці в Палестині 50 000 полонених і здобули 325 гармат.

НОВИНКИ.

Львів, 1. жовтня 1918

— Делегація головного штабу української армії, вислана в урядових справах до ц. і к. військової управи в Відні, задержалася вчора в своїй подорожі до Відня на короткий відпочинок у Львові. Мешканці Львова мали нагоду оглядати на руднях українських жорнів з українськими відзнаками і гербами.

— Німецькі драматичні вистави у Києві. Як девиють киянські часописи, з початком грудня прибуде до Києва Макс Райнгард з драматичною трупною, яка числить 40 душ і дасть і городським театрі тринадцять вистав німецьких поотів.

— Нова українська школа. Українська диточа школа має отворена і міститися при вул. Мохнатського 12. в окремім приміщеню, яке від-

ступило на цю цілю Укр. Педаг. Товариство. Наука відбувається від 9—11 перед полуднем. В гарні дні ідуть опісля днів до ботанічного або музичного герода, де відбувається наука янків, зростає і свободі заняття. При школі є I. і II. клася нової української школи і курси заняття для жінок. Школу засновано в тім мілі, щоб діти зібрані в навчальних громадах могли свободно повзватися, серед зморозі, приготувалися до практичного життя, природною методою вчилися янків (з перших трьох літх німецької, опісля французької мови) осягнути зручність рук через науку діточо го ремесла і рисунків (модельованке, зирб за бавок, вктак слюсарствє) візнали рідну пісню і музику. Школу веде в. Софія Одеськія-я. Влісь відбуваються що дня від 10—11 год. в школі ім. Тараса Шевченка, вул. Мохнатського 12 II. перера.

— Реклямації адержані. Начальна команда армії зарядила, щоб в огляду на невідраді відносини що до стану армії аж до її цілковитого доповнення адержати всі загальні і особисті реклямації «фізичні і жовіріє в полі. Роворядок сей входить сейчас в життя. Вияток становлять тільки ті категорії і особи, котрих реклямації начальна команда вже погодила.

— В Сколім буде в справі поділу Галичини і протесту проти прилучення до Польщі. Повітове віче в дні 7. жовтня с. р. (пожеділок) о год. 11. перед полуднем в саду Магістрату. Обов'язком кожного на се віче явбути. Прибудуть і послы округу. — Організація.

— Помістні хереби в околицях громад. Сусідні старества доносять, що тиф патистий появився в пов. львівським: в Завзетіві; в пов. городецьким: в Волчухах і Завидовичах; в пов. жовківським: в Мокретині; в пов. бобрядьким: в Новосіцках; — Тиф черевний: в пов. львівським: в Горбачах, Викинках і Кагулів; в пов. городецьким: в Домажирі; в пов. каменицьким: в Камениці; в пов. бобрядьким: в Бертинках. — Шкарлатина: в пов. львівським: в Вликах; в пов. городецьким: в Гартфельді; в пов. жовківським: в Вршну, Крестіві, Мостах вел. і Глиньську; Бігунка (чеснотерія): в пов. львівським: в Запитові, Вержу дошаник, і Бруховичах; в пов. городецьким: в Домажирі, Каменибрєзі, Мшаї і Вишеші; в пов. жовківським: в Добросині, Кудзіві і Жовки; в пов. каменицьким: в Вербах і Соколях; в пов. бобрядьким: в Калатурах. — Молока з тих громад можна уживати лише по переваренню, а вся тифу: патистія не впускати нікого до мешкання (кухні) задля нозіємних (воши в одежі).

— Друкарські похибки. В ч. 217 „Діла“ з 28 вересня вкрякис в артикулі з 22. вересня „Про нищення зудеби у східній Галичині“ отсі ошибки: В першій відділі під буквою б) надруковано 8-39000 голів, а має бути 8,039,990 голів. В другій відділі на першій сторони в 5 стрічці з долами надруковано 116 арєв, має бути 1-16 арєв. В 7 стрічці з долами надруковано 1.203 арєв, має бути 1-203 арєв. На другій сторони в 3 рядку з гори в першій стрічці замість 1 089 арєв. має бути 1-089 арєв. В тіж стрічці перед словом „Доляма“ пропущена буква „а“, а під числом 3) замість „равескоровий“ має бути „ревескоровий“ східної Галичини.

ПОШЕРЛИ.

О. (ван Коронюк, парох Чамеринськ і декан унівський, помер в суботу 21. с. м. в 47 році життя по короткій а гадкій хвуді. Похійник брав живу участь в житю українсько-української громади, особливо трудився над добром своєї парохії. Мешкодавша ввєрть забрала його в силі віку, та вразила всіх болочо і вкиснула шдерий жал і співчує для освєтлієї годни. 609

ОПОВІСТНИ.

Середа, 2 жовтня 1918
На ніч: греко-кат.: Трєфима і Баз — уше-кат.: Оттона ол.
Бавтра: греко-кат.: Вєсташа мч. — римо-кат.: Кандида м

Від 1. с. м. трагедія на 3 великі дії Тачець серед огнів в Кні Коцерника ч. 9 Проїграму доповнє дотєпєа коєдєя, та єррий концерт оркєстра.

Репєртуар Театру М'єького.
Ві вторєк 1. жовтня „Огєльо“, оперє в 4 діях Верді.
В сєредє 2. жовтня „Моща Ванна“, драма в 3 діях М. Мєєрєденко.
В четвєр 3. жовтня „Лилєк“, оперє ком. в 3 діях Штраєса.
В п'ятницю 4. жовтня „Моща Ванна“, драма в 3 діях М. Мєєрєденко.
Початок точно о 7 веч.

